

La Fundació Tàpies, de Barcelona. Les negociacions entre les caixes d'estalvis i el govern de la Generalitat de Catalunya s'han enrevessat més que els ferros de la Tàpies.

Mossegada als diners de les caixes

Les caixes d'estalvis catalanes s'han pres amb resignació la 'mossegada' de 2.000 milions de pessetes del govern de la Generalitat de Catalunya als pressupostos per a obres socials. Però temen que això sigui només el començament.

Al cap de divuit anys de respecte escrupolós a la independència empresarial de les caixes d'estalvis, el govern de Jordi Pujol ha decidit obrir el vedat i comprometre diners de les caixes catalanes, d'una manera concreta i explícita, en els projectes del govern de la Generalitat de Catalunya. Fins ara, d'una manera habitual, el govern de Jordi Pujol aconseguia —o no— les aportacions econòmiques de les caixes als projectes governamentals per la via de negociar-los puntualment, cada vegada que les arques autonòmi-

ques o la lliure iniciativa privada no cobrien despeses. L'acord tàcit, no escrit, acceptat per tothom, era que el govern de la Generalitat mantenia la seva política de no ingerència en la gestió de les caixes ni en els seus òrgans de govern, a canvi de l'actitud favorable dels directius de les entitats d'estalvis cap als suggeriments del govern autonòmic.

Aquest any, per primera vegada, la Generalitat de Catalunya ha tancat un acord global amb les caixes perquè destinin 2.000 milions de pessetes de l'obra social a projec-

tes concrets "del govern". Encara que la política del govern de la Generalitat sobre les caixes d'estalvis no ha canviat substancialment, aquest acord és una novetat que, per a molts, indica que res no tornarà a ser com abans. És un "gir" que s'intuïa des de fa temps, arran dels canvis dels últims anys en les tendències de la política econòmica: sotmès a reformes l'anomenat estat del benestar, restringides les despeses de l'administració pública, cada vegada hi ha més pretendents per als diners de les caixes d'estalvis, unes enti-

tats sense ànim de lucre que guanyen tants o més diners que la banca privada. Un cas molt clar és el del president Eduardo Zaplana, que ha canviat la legislació sense contemplacions per assegurar-se el control polític de les caixes d'estalvis valencianes.

Tot i el canvi de panorama, Jordi Pujol ha extremat les precaucions i no ha mogut fitxa fins que les mateixes caixes han fet el convenient procés intern de mentalització. En general, els dos últims anys, les caixes catalanes han augmentat els diners destinats a l'obra social, que és la manera de "retornar a la societat" els guanys que obtenen amb el negoci bancari. L'exemple més evident són els pressupostos de l'Obra Social de la Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, "la Caixa", la més gran de totes: l'any 1995 eren de 8.561 milions de pessetes i, aquest any (1998), ja arriben als 20.237 milions.

Un altre motiu del rejuenit "esperit social" dels dirigents de les caixes d'estalvis és la defensa del model d'aquestes entitats, un model sorgit a mitjan segle passat i cada vegada més atacat per la gran banca espanyola, que les voldria veure "privatitzades" o convertides en societats anònimes. Els grans banquers veuen amb indignació que les caixes, que no tenen propietaris, dediquen els beneficis a obrir més i més oficines i a incrementar el negoci, mentre que la banca ha de repartir els guanys entre els seus accionistes. Per a les caixes, dedicar més diners a obres socials és un "antídot" contra les temptacions dels governs de fer cas a la gran banca i modificar, algun dia, l'estatut legal d'aquestes entitats.

L'impòst revolucionari. La iniciativa del govern Pujol de formalitzar un compromís global per al 1998 ha estat acollida amb resignació per les deu caixes catalanes, que s'ho han pres com una mena d'"impòst revolucionari", en paraules d'un dels seus dirigents. Els principals problemes han sorgit a l'hora d'aplicar l'acord, ple d'indefinicions. Els responsables de les obres socials de les deu enti-

PRESSUPOSTOS 1998 OBRA SOCIAL CAIXES D'ESTALVI*		
	Total	Aportació a la Generalitat de Catalunya
"La Caixa"	20.237	1.222
Catalunya	4.221,2	324
Penedès	983,8	101
Terrassa	750,7	58
Girona	700	48
Sabadell	600	71
Tarragona	575	73
Manresa	474,5	37,5
Laietana	315,7	41
Manlleu	270	20
Total	29.227,9	1995,5

*En milions de pessetes

tats assegurin que es posaran d'acord amb tota seguretat, però els seus interessos no coincideixen sempre. De moment, els departaments de Benestar Social i Cultura de la Generalitat de Catalunya han elaborat ja fins a tres llistes diferents de projectes i subvencions que podrien ser assumits per les

el qui faci el repartiment definitiu.

Les caixes tenen por que en el futur el govern repeteixi la fórmula i demani cada any més diners a les entitats d'estalvis. Els pressupostos de 1998 de les obres socials superen en total els 29.000 milions de pessetes i, d'aquests, els 2.000 milions que aniran a la "llista" de la Generalitat representen més o menys el 50% dels diners de lliure disposició que destinen a atendre les peticions de noves ajudes i subvencions, ja que la part més important dels pressupostos de l'obra social serveix per pagar les despeses de funcionament dels centres de la seva propietat. El subdirector general d'una de les deu entitats diu que "en el futur, si hem de continuar donant els diners a la Generalitat, haurem de dir a la gent que ve a demanar diners de l'obra social que s'apunten a la llista de la Generalitat, que ja els avisaran".

L'"assetjament" a les caixes d'estalvis emprès per diferents sectors socials i polítics no s'acaba aquí, perquè els sindicats i la Conselleria de Treball volen que les caixes financin la creació de llocs de treball amb crèdits a les empreses, dins del pacte per l'ocupació que estan negociant. El president de Caixa de Manresa, Valentí Roqueta, va ser el primer a posar el crit al cel: "nosaltres ja donem crèdits a les petites i mitjanes empreses, ja els donem suport financer". Però hi ha qui pensa que no n'hi ha prou.

Jordi Fortuny

Els departaments de Benestar Social i Cultura han elaborat ja fins a tres llistes diferents de projectes perquè paguin les caixes.

caixes. El sistema que cada entitat "triï" allò que vol subvencionar no satisfà tothom: per exemple, no és el mateix aportar diners a la Fundació Tàpies, amb la publicitat indirecta que comporta per a la caixa que pagui els 60 milions de pessetes que proposa el govern de la Generalitat, que pagar ajuts a pensionistes per a l'habitatge.

L'opinió generalitzada entre les caixes, sobretot les més petites, és que el millor sistema és aportar globalment i de manera anònima els 2.000 milions de pessetes i que sigui el govern autonòmic